LIGNELSEN OM DEN BARMHJERTIGE SAMARITAN

TIL LEKSJONEN

Tyngdepunkt: Samaritanen og den sårede veifarende (Luk. 10, 30 – 35)

- Lignelse
- Kjernepresentasjon

Om materiellet:

- Plassering: Lignelsesreolen
- Elementer: Lignelseseske med mørkebrunt merke, lysebrun vei av filt, 2 svarte filtstykker, 2 figurer av byer, 6 personer (1 såret person, 2 røvere, 1 prest, 1 levitt, 1 samaritan), et bilde av samaritanen som hjelper den sårede (valgfritt).
- Underlag: brun filt

BAKGRUNN

Denne lignelsen finnes bare i Luk 10,30 – 35. Den lovkyndiges spørsmål om det største budet, som er rammen for lignelsen, finner vi også i Mark 12,28 – 34 og Matt 22,34 – 40, men der uten samaritanen.

MERKNADER TIL MATERIELLET

Du finner materiellet i en gyllen lignelseseske med et mørkebrunt merke. Den står øverst på en lignelseshylle. Det er et brunt underlag i esken, ujevnt i fasongen. En lysere brun stripe skal forestille veien, og de to byene er Jerusalem (med templet) og Jeriko. De to svarte stykkene skal være fjellknauser, en på hver side av veien.

	DETTE SIER DU	DETTE GJØR DU
1	Gå til lignelsesreolen og hent esken. Pek på det mørkebrune merket som viser at dette er lignelsen om Den barmhjertige samaritan.	Følg nøye med hvor jeg går, slik at du greier å finne igjen fortellingen.
2	Sett esken midt i sirkelen. Sett deg ned, og begynn når du og barna er klare.	Se, esken er gullfarget. Kanskje det som er inni, er like verdifullt som gull. Det kan jo være en lignelse inni, for de er veldig verdifulle. De er faktisk mer verd enn gull.
3	Bank på lokket som om det var en dør.	Det er lokk på esken også. Noen ganger er det som om lignelsen har en dør som er stengt. Du greier ikke å komme inn selv om du er klar. Jeg vet ikke hvorfor. Det er bare sånt som hender, så ikke vær lei deg for det. Bare prøv flere ganger. For en gang vil lignelsen åpne seg for deg. Esken ser ut som en presang. Da kan det være en lignelse, for lignelsene er presanger som ble gitt deg før du ble født. Selv om du ikke vet hva en lignelse er, så tilhører den deg.

4	Fortsett å undre deg over hva som kan være i esken.	Den ser litt gammel ut. Lignelser er gamle, de også – eldre enn både deg og meg, og bestemor og bestefar, til og med. To tusen år gamle er de.
5	Flytt nå esken bort ved siden av deg og ta lokket av. Len lokket mot framsiden av esken, slik at barna ikke kan se oppi.	Jeg lurer på om det virkelig er en lignelse inni. Jeg foreslår at vi ser etter. Hm – lurer på hva dette kan være.
6	Ta ut det brune underlaget, og bare slipp det ned midt i ringen. Se på det et øyeblikk, før du begynner å glatte det ut.	Hva kan dette være for noe? Så mye brunt! Ikke noe grønt eller blått. Det er jo ikke noe annet enn brunt.
7	La barna få foreslå ting. Hvis de ikke kommer i gang, kan du foreslå noe slikt som en kjempestor kjeks eller et trestykke. Det gjør ikke noe om det blir stille en liten stund. Barna kan godt venne seg til at stillhet ikke trenger å være noen grunn til å kjenne ubehag.	Det er vanskelig å vite hva dette er hvis det er bare dette brune. Vi får se om det er noe mer i esken, noe som kan hjelpe oss.
8	Ta fram veien og legg den diagonalt fra ditt nærmeste venstre hjørne. Barna vil se dette som en vei eller elv, men det kan være så mangt. Prøv å engasjere alle i å være med å bygge opp et bilde sammen.	Nå, hva kan dette være, da? Ja, det kan jo være en stor sprekk. Kanskje det kommer til å brekke i to?
9	Plasser Jerusalem og Jeriko i hver sin ende av veien, Jerusalem nærmest deg.	La oss se om det er mer som kan hjelpe oss. Ja, se her. Det er en vei, for den går fra dette stedet til dette. Men det er mer her. Se på dette!

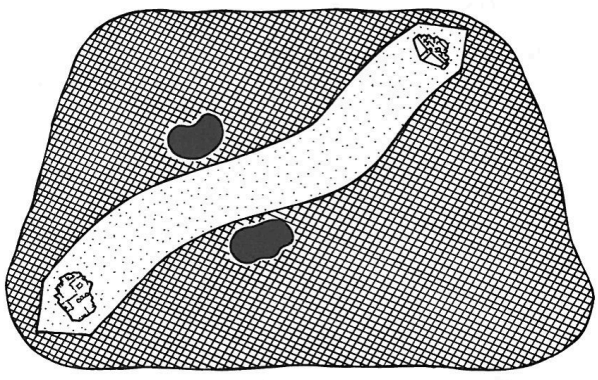

JERUSALEM AND JERICHO (STORYTELLER'S PERSPECTIVE)

12	Ta ut de to svarte filtstykkene, ett ad gangen. Legg dem på hver sin	Hva kan disse være? Det ser ut som skygger – ikke noe lys i dem i det hele tatt. La oss se hva som ellers kan hjelpe oss å

	side av veien, omtrent midtveis. Ta ut de to røverne og plasser dem bak hver sitt svarte filtstykke. Len deg tilbake og forbered deg. Når både du og barna er klare, begynner du.	lage lignelsen. En gang var det en som gjorde så mange forunderlige ting og sa så mye vidunderlig, at folk måtte følge etter ham. Mange stilte ham spørsmål også. En dag var det en som spurte hva som er det aller viktigste i livet. Da svarte han: ”Det vet du jo allerede.” ”Ja, jeg vet det”, sa den andre. ”Det viktigste er å elske Gud av alle krefter og å elske sin neste som seg selv. Men hvem er egentlig min neste?” Han som ble spurt, fortalte da denne lignelsen:
13	Ta den figuren som skal reise, ut av esken og sett ham på veien ved Jerusalem. Begynn å bevege ham langsomt nedover veien mens du snakker. Ta røverne fram fra hver sin stein og legg dem (med en tydelig lyd) i kryss over mannen. Så tar du røverne bort fra underlaget, legger dem tilbake i esken eller ved siden av deg. Når du sier ”halvdød”, snur du den reisende over på magen. Han blir liggende i veikanten ved ett av fjellene.	Det var en som var på vei fra Jerusalem til Jeriko. Underveis kom det noen røvere og kastet seg over ham. De slo ham og tok fra ham alt han hadde med seg, og lot ham ligge igjen halvdød i veikanten.
14	Flytt presten fra Jerusalem og langsomt nedover midten av veien.	Det var en prest fra Jerusalem som også var på vei til Jeriko. Han kom til det stedet der den mannen lå som var blitt slått og fratatt alt han eide, og var blitt liggende halvdød i veikanten.
15	Når presten kommer dit, før ham langsomt utenom og forbi den skadde. Så fortsetter han midt etter veien til Jeriko, før du tar ham vekk fra underlaget.	Da presten kom dit, gikk han over på den andre siden av veien og fortsatte videre.
16	Ta fram levitten, og gjør det samme med ham som du gjorde med presten	En av de andre som arbeidet i templet, var også på vei fra Jerusalem til Jeriko. Han var en av medhjelperne til presten, og hjalp til

		med det som hadde med musikken i templet å gjøre. Da levitten kom til stedet der den mannen lå som var blitt slått og fratatt alt han eide, og var blitt liggende halvdød ved veikanten, gikk han over til den andre siden og fortsatte videre.
17	Før samaritanen langsomt nedover veien til han kommer fram til den sårede.	En annen som gikk denne veien, var ikke fra Jerusalem. Han var på besøk fra et annet land, som het Samaria. Folk i Samaria likte ikke folket i Jerusalem, og de som bodde i Jerusalem, likte ikke folk fra Samaria.
18	Flytt samaritanen bort til den sårede.	Den fremmede kom dit hvor den mannen lå som var blitt slått og fratatt alt han eide, og var blitt liggende halvdød ved veikanten, og den fremmede gikk bort til ham.
19	Nå kan du ta ut "dekkestykket" med bildet av samaritanen som legger kappen sin om den reisende. Legg kortet over figurene av samaritanen og den skadde mannen.	Den fremmede stelte og forbandt sårene til den skadde mannen, la kappen sin om ham og hjalp ham opp på eselet sitt. Så tok han ham med til et vertshus der han kunne få pleie.
20	Flytt så begge to med kortet langs veien nesten helt fram til Jeriko.	Den fremmede ble hos ham om natten, og neste dag ga han penger til verten og ba ham ta seg godt av den skadde til han var helt frisk igjen.
21	Sett deg tilbake og tenk over hele lignelsen, mens du stiller alle figurene ved siden av hverandre på underlaget til høyre for deg – den reisende litt unna de andre. Du skal nemlig ta hver enkelt av de andre og etter hvert stille dem ved siden av den sårede for å spørre hvem som kan være hans neste.[1]	Nå lurer jeg på hvem som var en neste for den personen som var blitt slått og fratatt alt han eide, og som var blitt liggende halvdød ved veien?
22	Legg først presten ved siden av den reisende, og still det første spørsmålet. Vent. Gjenta det samme med levitten og røverne og til sist samaritanen. Barna kan ha	Jeg lurer på om det kan være han? Eller han her? Kan det være denne/disse? Kanskje kan det være denne?

[1] Det engelske ordet "neighbor" betyr både "neste" og "nabo", noe som kan gi litt mer konkrete assosiasjoner under undringen. Dette kommer ikke like tydelig fram på norsk, men er verdt å ha i tankene.

	ulike meninger, men vanligvis er det ikke noe spørsmål om hvem som er den neste	
23	Flytt den reisende inntil de andre figurene, og en av røverne lengst bort, dit hvor den reisende først lå. Legg presten ved siden av ham, så levitten. Noen vil kanskje foreslå den andre røveren. Prøv også samaritanen. Den reisende er kanskje den det vil bli mest diskusjon om.	Jeg lurer på hvem som er den neste til han her? Det er ikke så enkelt, er det vel? Kan det være denne? Eller denne?
24	Prøv så å legge presten ut for seg selv. Noen vil tenke at levitten må være hans neste, siden han jobber for ham. Det kan bli mye diskusjon av dette.	Hvem er den neste til denne personen?
25	Prøv ulike kombinasjoner av figurer. Hver gang spør du:	Hvem er den neste til denne her?
26	Når alle kombinasjoner av personer er prøvd, begynner denne siste delen av undringen. Alle figurene ligger fortsatt på underlaget.	Nå lurer jeg på hva som ville skjedd hvis menneskene i lignelsen hadde vært kvinner i stedet for menn?
27	Når dette begynner å bli utdebattert, stiller du spørsmålet om barna. De trenger å bli klar over at også det å hente hjelp, er en måte å hjelpe på.	Hva om den som fant den sårede mannen, var et barn?
28	Ta hver enkelt figur opp, og legg dem omhyggelig tilbake i esken. Legg veien og de svarte stykkene i esken, og brett til sist sammen underlaget og legge det på plass.	Her er den reisende. Samaritanen Presten Levitten De to røverne De store steinene Jerusalem og Jeriko med vertshuset Veien
29	Gå langsomt og sett lignelsen på plass. Hjelp barna å bestemme seg for hva de vil holde på med i responsfasen.	Se hvor jeg går og setter fra meg lignelsen.